

DISTRICT HEALTH SYSTEM (DHS)

เครือข่ายสุขภาพอำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

ข้อมูลทั่วไป : กลยุทธ์

การปกครอง มีพื้นที่แบ่งออกเป็น 14 ตำบล แบ่งการปกครองออกเป็น องค์การบริหารส่วนตำบล 12 ตำบล 107 หมู่บ้าน และเทศบาลตำบล 2 แห่ง 48 ชุมชน มีจำนวนหลังคาเรือนจากการสำรวจทั้งสิ้น 35,397 หลัง โดยตำบลที่มีหลังคาเรือนสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ ตำบลทับกวาง ตำบลแก่งคอยและตำบลตาลเดี่ยว ตามลำดับ **โครงสร้างประชากร** ประชากรทั้งหมดของอำเภอมีทั้งสิ้น 95,388 คน แบ่งเป็นชาย 47,209 คน หญิง 48,179 คน คิดเป็นสัดส่วน ชาย/หญิง 1 : 1.01 ตำบลที่มีประชากรสูง 3 ลำดับแรก คือตำบลทับกวาง ตำบลแก่งคอย และตำบลตาลเดี่ยว ตามลำดับ เมื่อแบ่งประชากรตามกลุ่มอายุพบว่าสัดส่วนผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) มีถึงร้อยละ 11.41 ของประชากรทั้งหมด เป็นกลุ่มอายุที่มีสัดส่วนมากที่สุด รองลงไปคือประชากรกลุ่มอายุ 40 – 44 ปี และกลุ่มอายุ 45 – 49 ปี ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นว่าส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มวัยแรงงาน **ข้อมูลสถานะสุขภาพ** มีอัตราเพิ่ม ร้อยละ -0.17, -0.19, -0.32, -0.29 และ -0.2 ในปี 2550, ปี 2551, ปี 2552, ปี 2553 และ ปี 2554 ตามลำดับ ในปี 2555 พบว่าสาเหตุการป่วยของผู้ป่วยสูงสุดได้แก่ โรคระบบหัวใจ จำนวน 56,648 ราย อัตราป่วย 597.29 ต่อพันประชากร รองลงมาได้แก่โรคระบบกล้ามเนื้อ จำนวน 43,722 ราย อัตราป่วย 461.00 ต่อพันประชากร โรคระบบไหลเวียนเลือด จำนวน 43,541 ราย อัตราป่วย 459.09 ต่อพันประชากร โรคเกี่ยวกับต่อมไร้ท่อฯ จำนวน 36,247 ราย อัตราป่วย 382.19 ต่อพันประชากร และโรคระบบย่อยอาหาร จำนวน 31,655 ราย อัตราป่วย 333.77 ต่อพันประชากร และเมื่อพิจารณาตั้งแต่ปี 2550 เป็นต้นมา พบว่า ทั้ง 5 สาเหตุมีทิศทางและแนวโน้มที่สูงขึ้นในทุกปี สาเหตุการป่วยของผู้ป่วยในพบว่า กลุ่มโรคที่เข้ารับการรักษาส่งสุดได้แก่ กลุ่มโรค Other endocrine, nutrition and metabolic diseases จำนวน 2,062 ราย รองลงมาได้แก่กลุ่มโรค Hypertensive diseases จำนวน 878 ราย กลุ่มโรค Other intestinal infection diseases จำนวน 624 ราย กลุ่มโรค Diabetes mellitus จำนวน 514 ราย และกลุ่มโรค Other diseases of the digestive system จำนวน 483 ราย โรคที่ต้องเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาที่พบมากที่สุดได้แก่ โรคอุจจาระร่วง อัตราป่วย 1,748.19 ต่อแสนประชากร รองลงมาได้แก่ ไข้ไม่ทราบสาเหตุ อัตราป่วย 145.51 ต่อแสนประชากร โรคตาแดง อัตราป่วย 95.95 ต่อแสนประชากร โรคปอดบวม อัตราป่วย 93.34 ต่อแสนประชากร และโรคมือเท้า ปาก อัตราป่วย 83.30 ต่อแสนประชากร

ข้อมูลทั่วไป : ODOP

ความเป็นมา เนื่องจากอำเภอแก่งคอย เป็นศูนย์รวมการคมนาคมที่สำคัญ ซึ่งเป็นเส้นทางหลักที่ต้องผ่านไปทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมทั้งเป็นแหล่งอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ จึงได้รับผลกระทบด้านปัญหาอุบัติเหตุจราจร หรือแม้แต่ภาวะโรคเรื้อรังจากการใช้ชีวิตแบบสังคมเมืองตามมาเป็นระลอก ส่งผลให้เกิดปัญหาความพิการจากอุบัติเหตุการจราจร อุบัติเหตุจากการทำงาน และความพิการจากโรคเรื้อรังต่างๆ เพิ่มขึ้นจากกลุ่มคนพิการเดิมที่มีสาเหตุความพิการแต่กำเนิดอยู่แล้ว อำเภอแก่งคอย ได้มีการดำเนินการด้านการดูแลผู้ป่วย ผู้พิการ ผู้สูงอายุ ทั้งในสถานบริการและในชุมชนมาอย่างต่อเนื่อง จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่า เมื่อผู้ป่วย ผู้พิการ ได้รับบริการทางการแพทย์จากโรงพยาบาลแล้ว บางรายเมื่อต้องกลับไปอยู่บ้าน ก็ขาดผู้ดูแล อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่เอื้อต่อสุขภาพ ขาดกำลังใจ บางรายต้องกลับเข้านอนรักษาในโรงพยาบาลนานโดยไม่จำเป็น เสียชีวิตก่อนวัยอันควร ญาติท้อแท้ขาดรายได้ **ข้อมูล สถานการณ์ปัญหา** มีคนพิการในเขตอำเภอแก่งคอย ดังนี้ จำนวนคนพิการรวม 1,684 คน แบ่งตามประเภทความพิการได้ดังนี้ พิกัดทางกาย 62% พิกัดด้านการเรียนรู้ 10% พิกัดด้านการได้ยิน 10% พิกัดสติปัญญา 7% พิกัดด้านการมองเห็น 7% พิกัดด้านจิตใจ 4% ข้อมูลประชากร ผู้สูงอายุ 6,954 คน คิดเป็น ร้อยละ 7.23 ของประชากรทั้งหมด ประมาณร้อยละ 5 ของผู้สูงอายุมีภาวะพึ่งพิงในการทำกิจวัตรประจำวัน และร้อยละ 15 มีภาวะพึ่งพิงด้านการทำงานบ้าน ขณะเดียวกันร้อยละ 0.8 และ 0.2 ของผู้สูงอายุต้องใช้รถเข็นและนอนติดเตียงตามลำดับ และร้อยละ 6 ขาดผู้ดูแล จำนวนผู้ต้องการความช่วยเหลือดังกล่าว มีจำนวนทั้งหมด 993 คน แบ่งเป็นผู้พิการ 772 คน ผู้สูงอายุ, Chronic disease, ผู้ด้อยโอกาส รวม 221 คน จะเห็นได้ว่ามีผู้ที่สมควรได้รับการดูแล มีอยู่จำนวนมาก แม้ว่าทางโรงพยาบาลจะมีการจัดบริการที่ช่วยเหลือบุคคลเหล่านี้ เช่นการจัดให้บริการผู้ป่วย ผู้สูงอายุในคลินิกจัดคลินิกผู้ป่วยเรื้อรัง บริการคลินิกกายภาพบำบัด หรือการออกให้บริการเยี่ยมบ้านเชิงรุกเป็นประจำ แต่ยังไม่สามารถที่จะทำให้เกิดการบริการที่ทั่วถึงครบถ้วนได้ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาอย่างเป็นระบบและบูรณาการทั้งด้านการดูแลระยะยาว (Long Term Care: LTC) โดยภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วม และร่วมกันดูแล หารูปแบบที่เหมาะสม การพัฒนางานปฐมภูมิในพื้นที่อำเภอแก่งคอย ตามหลักการจัดการเรียนโดยใช้บริบทเป็นฐาน (Context-Based Learning: CBL) การพัฒนาระบบการให้บริการนั้น การเยี่ยมบ้านเป็นระบบที่ต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแล เนื่องจากปัญหาจะมีขนาดใหญ่ขึ้นเรื่อยๆ ในอนาคต ร่วมกันดูแลหารูปแบบที่เหมาะสม จากปัญหาดังกล่าวเครือข่ายบริการสุขภาพอำเภอแก่งคอย จึงได้ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันวางแผนการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดการพัฒนาบูรณาการระบบบริการฟื้นฟูสมรรถภาพ ผู้ป่วย ผู้สูงอายุ และผู้พิการ ที่จำเป็นต้องได้รับการดูแลฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์อย่างเหมาะสม อยู่ในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ อยู่ในสังคมอย่างมีความสุขและเอื้ออาทร อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป ภายใต้นวัตคิด “การพัฒนาระบบการดูแลผู้พิการผู้ป่วย และผู้ด้อยโอกาส แบบบูรณาการ”

กลยุทธ์การพัฒนาระบบสุขภาพอำเภอ District Health System (DHS) และการเปรียบเทียบ การดำเนินงาน ODOP (One District One Project) อ.แก่งคอย จ.สระบุรี

การทำงานเป็นทีมของเครือข่ายสุขภาพอำเภอ :

กลยุทธ์ : มีการจัดตั้งเป็นคณะกรรมการที่เรียกว่า “คณะกรรมการประสานงาน
สาธารณสุขระดับอำเภอ (คปสอ.)” ตามที่ทางการกำหนด มีผู้อำนวยการ โรงพยาบาลเป็นประธาน
สาธารณสุขอำเภอเป็นรองประธาน โดยมีตัวแทนจากโรงพยาบาล สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ และ
ตัวแทนหน่วยบริการปฐมภูมิตั้งเป็นคณะกรรมการ ยังไม่มีส่วนอื่นร่วมเป็นคณะกรรมการ การบริหาร
จัดการที่มุ่งเน้นการทำงานร่วมกัน วางกรอบแนวคิดและการดำเนินงาน และเป้าหมายการพัฒนาบริการ
สุขภาพที่เหมาะสม วางแผนและกำหนดทิศทางนโยบายในการจัดบริการสุขภาพและแก้ไขปัญหา
สุขภาพอย่างมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน บริหารจัดการให้มีการจัดเครือข่ายบริการสุขภาพเป็นไปตาม
ทิศทางนโยบายที่กำหนด จัดหาและร่วมสนับสนุนงบประมาณ โดยมีบริหารจัดการงบประมาณแบบ
เครือข่าย

ODOP : มีการจัดตั้งคณะทำงานระดับอำเภอ เพื่อวางแผนการปฏิบัติงานร่วมกันเป็น
ทีม ซึ่งประกอบเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ผู้นำท้องถิ่น ประชาชน และหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน เข้ามา
บทบาทในการช่วยเหลือผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส มีการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ เช่น
การสำรวจข้อมูลทำทะเบียนความต้องการความช่วยเหลือ และให้การช่วยเหลือตามความเหมาะสม,
การบริการด้านสุขภาพในสถานบริการและในชุมชน, การดูแลให้ความช่วยเหลือด้านสังคมและ
สภาพแวดล้อมโดยชุมชน นอกจากการจัดตั้งคณะทำงานระดับอำเภออย่างเป็นทางการแล้ว ยังมีการ
ทำงานผ่านรูปแบบอื่นๆ เช่นการนำเสนอผลงาน แนวคิด ผ่านการประชุมหัวหน้าส่วนราชการ การ
ประชุมผู้นำชุมชน และอื่นๆ เพื่อให้ชุมชนได้รู้ความก้าวหน้า และมีโอกาสเสนอแนวคิดในการ
ดำเนินงานด้วย

การจัดการทรัพยากรภายในเครือข่าย :

กลยุทธ์ : การจัดการทรัพยากรบุคคล / การใช้ทรัพยากรบุคคลรวมกัน เครือข่ายสุขภาพ
อำเภอแก่งคอยมีการบริหารจัดการบุคลากรในหลายส่วน เช่น แพทย์ กำหนดให้มีแพทย์รับผิดชอบทุก
รพ.สต. ทันตบุคลากร อำเภอแก่งคอย มีทันตบุคลากรใน รพ.สต. 6 แห่ง (ชะอม, สองคอน, หินซ้อน,
ทับทิม, ตาลเดี่ยว, ห้วยแห้ง) ขาด 13 แห่ง เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการสุขภาพทาง ช่องปากครบทุก
พื้นที่ จึงวางแผนร่วมกันระดับอำเภอโดยแบ่งพื้นที่รับผิดชอบเป็นโซนให้ รพ.สต. ทั้ง 6 แห่งรับผิดชอบ
ส่วน รพ.แก่งคอย รับผิดชอบ 2 รพ.สต. คือ บ้านป่าและท่าคล้อ พยาบาลเวชปฏิบัติ มีพยาบาลวิชาชีพ
ครบทุก รพ.สต. ทีมงานควบคุมโรค มีทีมควบคุมโรค SRRT ระดับอำเภอที่เข้มแข็ง ในการควบคุมโรค

ป้องกันโรคติดต่อและไม่ติดต่อในท้องถิ่น เช่น DHF, TB, DM, HT เป็นต้น ทีมงานคุ้มครองผู้บริโภค มีการตรวจร้านขายยา สถานพยาบาล โรงผลิตน้ำ GMP และโรงอาหารตามโรงงานต่างๆ นอกจากนั้น ยังมีการจ้างนักวิชาการสาธารณสุข, ลูกจ้าง ให้ รพ.สต. ที่ขาดเจ้าหน้าที่ ส่วนการดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรัง จะมีการดูแลโดยสหสาขาวิชาชีพ ประกอบด้วย จนท.จากรพ.แก่งคอย แพทย์ เภสัชกร นักกายภาพ พยาบาล โภชนากร เพื่อให้การดูแลได้ตามมาตรฐานวิชาชีพ การจัดการด้านการเงิน การบริหารการเงิน มีการดำเนินงานในรูปแบบของ CUP มีคณะกรรมการในการดำเนินงาน มีการจัดสรรงบประมาณโดยผ่าน คณะกรรมการบริหารจัดการ CUP โดยมี จนท.การเงินตรวจสอบให้เป็นไปตามระเบียบการเงิน การ สนับสนุนวัสดุ ครุภัณฑ์ เวชภัณฑ์ ในด้านเวชภัณฑ์ยาและวัคซีน มีการจัดทำแผนจัดซื้อโดย คณะกรรมการ CUP ด้านเครื่องมือมีคณะกรรมการเครื่องมือเป็นผู้รับผิดชอบ เช่น เครื่องเจาะ DTX การ เบิกจ่ายยา เบิกทาง online มาที่ รพ.แก่งคอย และ โรงพยาบาลจัดส่งยาและวัคซีนให้ รพ.สต.ทุกแห่ง ใน วันจันทร์ที่ 2 และ ที่ 3 ของเดือน ด้านการกำจัดขยะติดเชื้อ โรงพยาบาลจัดรถไปรับขยะติดเชื้อมาเผาที่ เตาเผาขยะติดเชื้อที่โรงพยาบาลทุกสัปดาห์ นอกจากนั้นยังมีการวางระบบ IC มีพยาบาล ICN ของ โรงพยาบาลเป็นผู้รับผิดชอบดูแลเรื่อง ระบบการป้องกันการติดเชื้อ ให้เป็นไปตามมาตรฐาน เรื่อง Set ต่างๆ โรงพยาบาลเป็น Supply Center ให้ รพ.สต.นำ Set มาแลกตามรอบที่กำหนด กรณีฉุกเฉิน ไม่ เพียงพอ รพ.สต. สามารถทำเองได้

ODOP : ด้านการจัดการทรัพยากรบุคคล / การใช้ทรัพยากรบุคคลรวมกัน จาก การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่จะพบว่าไม่เพียงแต่มีงานเชิงรับในสถานบริการเท่านั้น ยังต้องปฏิบัติงานเชิงรุก ด้วย และเพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพจึงได้มีการบริหารจัดการสรรบุคลากร ในการดูแลผู้ป่วยให้ ทัวถึง ครอบคลุมทั้งอำเภอ โดยผ่านกระบวนการพัฒนาบุคลากร จัดส่งเจ้าหน้าที่อบรม เช่น พยาบาลจิต เวช พยาบาลเวชปฏิบัติฯ การจัดอบรมเจ้าหน้าที่ใน รพ.สต. พัฒนาขีดความสามารถในการดูแลผู้ป่วย โรคเรื้อรัง และ อบรมพัฒนาอาสาสมัครให้ เป็นอาสาสมัครดูแลผู้ป่วย (care giver) ชื่อทีม “โอบอุ้ม” **ด้านงบประมาณ และยานพาหนะ** ในการออกเยี่ยมบ้านแต่ละครั้งนอกจากคณะทำงานแล้ว ยังต้อง อาศัยยานพาหนะช่วยในการเดินทาง ซึ่ง ในการใช้รถของโรงพยาบาลออกปฏิบัติตามแต่ละ รพ.สต. ยัง ไม่เพียงพอต่อจำนวนและเวลาที่ออกปฏิบัติงาน จึงได้รับการสนับสนุนจากภาคีเครือข่ายแต่ละตำบล เช่น เทศบาลเมืองแก่งคอย , อบต.ท่าค้อ ,อบต.บ้านป่า ในการจัดสรรรถยนต์พร้อมพนักงานขับรถและ น้ำมันเชื้อเพลิง เข้าร่วมออกปฏิบัติงานเยี่ยมบ้านทุกวันจันทร์ พุธ พฤหัสฯ **ด้านวัสดุ อุปกรณ์** มีการ จัดคลังเก็บเครื่องมือกายอุปกรณ์สำหรับฟื้นฟูสภาพผู้ป่วย เช่น รถเข็น ไม้ค้ำยัน ที่นอนลม เตียงนอน ผู้ป่วย และอื่นๆ ไว้เป็นศูนย์กลางของ CUP แก่งคอย เพื่ออำนวยความสะดวกและบริการผู้ป่วย ผู้พิการ ในแต่ละ รพ.สต. **ด้านความรู้ทางวิชาการ** มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่อาสาสมัครที่จะออกดูแลผู้ป่วย ผู้ พิการ ผู้ด้อยโอกาส ในชุมชน ของแต่ละตำบลในภาพรวมของอำเภอแก่งคอย โดยมี Cup เป็น ผู้ดำเนินการจัดอบรม และสนับสนุนอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับดูแลผู้ป่วยแก่อาสาสมัคร

การบริการที่จำเป็นตามบริบทของพื้นที่ :

กลยุทธ์ : มีการพิจารณาดำเนินการให้บริการตามสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ เช่น การดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรัง (เบาหวาน / ความดันโลหิตสูง) การดูแลผู้สูงอายุการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน การป้องกันและควบคุมโรคที่สำคัญในพื้นที่ (ไข้เลือดออก) เป็นต้น โดยแต่ละกิจกรรมมีกลวิธีการดำเนินงาน การติดตามประเมินผลที่เป็นรูปธรรมชัดเจน

ODOP : ในด้านการให้บริการและการมีส่วนร่วมของชุมชน การบริการในสถานบริการ มีช่องทางด่วนสำหรับการรับบริการในโรงพยาบาล และ รพ.สต., ปรับสภาพแวดล้อมสถานบริการให้เหมาะสมกับผู้ป่วย ผู้พิการ เช่น ทางลาด ห้องน้ำ ที่จอดรถ ฯ การบริการในชุมชน มีการจัดทีมงานสุขภาพ โดยสหสาขาวิชาชีพ เยี่ยมบ้าน ดูแลฟื้นฟูสภาพ และส่งเสริมป้องกัน เพื่อให้ผู้พิการผู้ป่วยและผู้ด้อยโอกาสได้รับการดูแลต่อเนื่องและทั่วถึง ลดภาระค่าใช้จ่ายการเดินทางมาโรงพยาบาล, พยาบาลเยี่ยมบ้าน และนักกายภาพบำบัด เยี่ยมบ้านทุกวัน, ทีมสหสาขาวิชาชีพ ปฏิบัติงานเยี่ยมบ้านประจำทุกสัปดาห์, เจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำ รพ.สต. รับผิดชอบดูแลและออกปฏิบัติงานเยี่ยมบ้านผู้ป่วย ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาสในพื้นที่ และเป็นพี่เลี้ยงแก่อาสาสมัคร, อาสาสมัครผู้ดูแลผู้ป่วย Care giver ออกเยี่ยมบ้านดูแลผู้ป่วยในชุมชนตามความเหมาะสม นอกจากนั้นแล้วการดูแลรักษาตามสภาพการเจ็บป่วย มีการติดตามเยี่ยมแนะนำให้ความรู้ การปฏิบัติตน ป้องกันภาวะแทรกซ้อนจากโรค มีการฟื้นฟูสภาพป้องกันข้อยึดติด และการเกิดแผลกดทับ การแนะนำด้านการรักษาที่เหมาะสม ตามคุณภาพการดูแลรักษา ทั้งนี้โดยมีทีมอาสาสมัครในพื้นที่เป็นกำลังสำคัญในการช่วยเหลือและดูแลอย่างต่อเนื่อง

ในด้านการมีส่วนร่วมของเครือข่ายและชุมชน การช่วยเหลือทางสังคม ดำเนินการโดยผ่านกระบวนการเยี่ยมบ้านร่วมกันของ จนท. สาธารณสุขและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้ได้เห็นและเข้าใจปัญหาของผู้ป่วยร่วมกัน การให้ผู้พิการมีสิทธิ์เข้าถึงการบริการ และสวัสดิการของรัฐ โดยผู้ป่วยหรือผู้พิการที่ไม่สามารถเดินทางมาโรงพยาบาลเพื่อรับรองความพิการได้ ทีมสุขภาพจะเดินทางไปออกรับรองความพิการให้ถึงบ้าน และดำเนินการส่งหลักฐานการขึ้นทะเบียนไปยังสำนักงานพัฒนาสังคม และส่งต่อไปองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดูแลเรื่องการรับเงินสวัสดิการ ไม่ต้องให้ผู้ป่วย ญาติ และเจ้าหน้าที่ รพ.สต. เสียเวลาในการดำเนินการ(ยกเว้นกรณีผู้ป่วยและญาติต้องการดำเนินการเอง) ส่งผลให้ผู้รับบริการพึงพอใจ รวมทั้งการดูแลด้านความเป็นอยู่ การซ่อมแซมที่พักอาศัย การสนับสนุนรถรับ-ส่งผู้ป่วยที่ต้องไปโรงพยาบาล การช่วยเหลือทางด้านอาชีพ มีการประสานงานกับภาคเอกชนในการส่งเสริมให้ผู้ป่วยและผู้พิการสามารถประกอบอาชีพในการหาเลี้ยง และพึ่งพาตนเองได้ เช่น ผู้ร่วมบริจาควัสดุ-อุปกรณ์ในการประกอบอาชีพค้าขาย และจัดตั้งกลุ่มผลิตพรมเช็ดส่งขายกับหน่วยงานเอกชน การรับผู้พิการเข้าทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมใกล้บ้าน ความร่วมมืออื่นๆ เช่น โรงแรมศุภาลักษณ์ปาสัก รีสอร์ท อนุเคราะห์สระว่ายน้ำสำหรับการฟื้นฟูด้วยการทำธาราบำบัดเพื่อการบำบัดรักษา, การสนับสนุน

เครื่องช่วย/กายอุปกรณ์จาก สถานสงเคราะห์คนพิการทึบกว้าง, อุปกรณ์กายบริหารเพื่อฟื้นฟูร่างกาย แบบทำเอง โดยญาติ/ชุมชนมีส่วนร่วม

เชิดชูปฐมภูมิ :

กลยุทธ์ : เครื่องช่วยสุขภาพอำเภอแก่งคอยกำหนดให้ทุกสถานบริการจัดบริการที่มีความครอบคลุมการส่งเสริมสุขภาพการป้องกันโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสภาพ โดยมีการสนับสนุนด้านต่างๆ เช่น การปรับปรุงโครงสร้าง และจัดหาอุปกรณ์ เวชภัณฑ์ ให้เหมาะสมเพียงพอ มีศักยภาพการให้บริการ และโรงพยาบาลเป็นพี่เลี้ยงหน่วยบริการปฐมภูมิในเครือข่ายในด้านต่างๆ สนับสนุนให้มีระบบ IT ที่ดีที่ใช้สื่อสารและส่งต่อข้อมูลผู้รับบริการระหว่างหน่วยบริการปฐมภูมิกับโรงพยาบาล เพื่อให้การให้บริการและการส่งต่อเป็นไปอย่างมีมาตรฐานและมีประสิทธิภาพ สนับสนุนให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารเครือข่ายบริการปฐมภูมิ ที่มีส่วนร่วมจากหน่วยบริการปฐมภูมิในเครือข่าย อปท.และชุมชน เพื่อให้มีบทบาทที่เป็นอิสระในการพัฒนางานบริการปฐมภูมิโดยตรง ในด้านการประเมินผล มีการประเมินในรูปแบบคณะกรรมการร่วมคือมี จนท.จาก รพ./สสอ.และประธานเครือข่าย ดำเนินการปีละ 2 ครั้ง ในการประเมินจะแบ่งเป็น 3 ส่วน ส่วนแรกให้ทางคณะกรรมการชี้แจงกระบวนการทำงานตามตัวชี้วัดต่างๆ ในช่วงต้นปีงบประมาณ ส่วนที่สองจะแบ่งคณะกรรมการส่วนหนึ่งเรียกว่าทีมนิเทศงานลงไปติดตามรายละเอียด/สอบถามถึงปัญหาอุปสรรค แนะนำวิธีการดำเนินงานให้ได้ตามตัวชี้วัด (ไม่มีการประเมิน) ส่วนสุดท้ายคณะกรรมการส่วนที่เหลือจะดำเนินการประเมินตามตัวชี้วัดที่ได้ชี้แจงไว้ตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ

ODOP : การดูแลผู้ป่วย ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาส เป็นการสร้างโอกาสที่ทำให้เกิดการทำงานเป็นทีม มีเครือข่ายในการร่วมดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เกิดกระบวนการเรียนรู้ในทีมสุขภาพ เมื่อเกิดปัญหาได้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พุดคุยกันในการประชุม ร่วมหาแนวทางการแก้ปัญหาเป็นระบบ ทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน และผลสำเร็จจากการได้ดูแลในชุมชน สามารถทำให้เกิดความภาคภูมิใจ มีกำลังใจในการทำงาน และเกิดความคิดต่อยอดในการพัฒนาตนเอง พัฒนางานต่อไป

ปัจจัยที่มีผลต่อการทำงาน : ความเป็นเอกภาพของ ทีมสุขภาพอำเภอแก่งคอย มีการจัดระบบวางแผนยุทธศาสตร์ร่วมกัน และติดตามผลดำเนินงานสม่ำเสมอ, โรงพยาบาลมีนโยบายที่จะร่วมดูแลสุขภาพของประชาชนอย่างแท้จริง โดยมีการจัดตั้งหน่วยงานชุมชนขึ้น โดยมีเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานรับผิดชอบดูแลสุขภาพภาคประชาชนโดยตรง, ปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน เดิมปฏิบัติร่วมกับชุมชนทุกวันจันทร์ และวันพฤหัสบดี ได้มีการปรับแผนเป็นนอกปฏิบัติงานในชุมชนทุกวันราชการ และนอกเวลาราชการในบางโอกาส, การมีเครือข่ายที่เข้มแข็ง มีตัวแทนภาคประชาชนเข้าร่วมคิดร่วมทำ โดยแต่งตั้งให้เป็นพี่ปรึกษา หรือคณะกรรมการมีบทบาทร่วมกันในการ

ดำเนินการ, ขอมรับการต้องการของชุมชน ก่อนดำเนินการได้มีลงพื้นที่สำรวจและทำแบบสอบถามความคิดเห็นของประชาชนต่อการแก้ไขปัญหาสุขภาพ มีการประชุมและจัดทำแผนร่วมกันกับองค์กรภาครัฐ และเอกชน รวมทั้งผู้นำชุมชน เพื่อรับฟังความคิดเห็นและความต้องการของชุมชนอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง ในวาระกองทุนหลักประกันสุขภาพ, ขกย่องและให้เกียรติต่อชุมชน นำผลการปฏิบัติงานที่ร่วมกันทำกับชุมชน เสนอให้ประชาชนและชุมชนอื่นๆ รับทราบผลงานเป็นการเชิดชูผลงานของชุมชน ทุกเดือนในการประชุมประจำเดือนของกำนัน-ผู้ใหญ่บ้าน ระดับอำเภอ เพื่อเป็นการเรียนรู้ระหว่างชุมชนร่วมกัน, การได้รับงบประมาณสนับสนุนจากองค์กรภาคเอกชน บริษัท โอเอสสถาปัตย์ ที่สนับสนุนทั้งงบประมาณดำเนินงาน และจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเครือข่ายต่างจังหวัด

ปัญหาและอุปสรรค : ชุมชนบางแห่งมีความขัดแย้งกัน โดยเฉพาะปัญหาทางการเมือง, ความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ที่นอกเหนือจากความต้องการด้านสุขภาพ ส่วนมากมาจากสภาพเศรษฐกิจและสังคม

บทเรียนที่ได้รับ : การทำงานกับชุมชนต้องได้รับความร่วมมือทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน โดยที่ทุกส่วนมองเห็นปัญหาร่วมกัน และร่วมกันดำเนินการแก้ไข มีมุมมองที่จะร่วมกันในการดูแลสุขภาพของประชาชน ซึ่งการทำงานที่ผ่านมา พบว่าทีมงานมีความมุ่งมั่นหวังให้ประชาชนในพื้นที่ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยการทำงานด้วยใจที่ไม่หวังผลตอบแทน ก่อให้เกิดภาคภูมิใจในผลการปฏิบัติงาน และทำงานอย่างมีความสุข แม้ในบางครั้งจะมีอุปสรรค ทีมงานจะมีการเสริมสร้างกำลังใจ ด้วยการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทำงานในพื้นที่ ทำให้เกิดการกระตุ้นและเติมเต็มให้แก้กัน